

صلح در ازای هواپیماهای جنگی

به قلم نری زیلبر (/fa/experts/nry-zylbr-0/)

۳۱ اوت ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/peace-warplanes

العربية (/ar/policy-analysis/alslam-mqabl-altayrat-alhrbyl/)

درباره نویسنده

نری زیلبر (/fa/experts/nry-zylbr-0/)

نری زیلبر هموندیار انستیتو واشنگتن است و یکی از دو نویسنده این جستار: «دولت بی ارتش» ارتش بی دولت: تکامل نیروهای امنیتی دولت فلسطینی ۱۹۹۳ تا ۲۰۱۸.

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

اختلافات داخلی و خارجی بر سر فروش احتمالی جت‌های اف-۳۵ به امارات متحده عربی ممکن است توافق عادی‌سازی روابط این کشور با اسرائیل را پیچیده سازد

دولت ترامپ قصد دارد طی چند ماه توافقی تسلیحاتی با امارات متحده عربی را به انجام برساند که شامل [فروش] پیشرفته‌ترین هواپیمای جنگی جهان اف-۳۵ است. کنگره آمریکا می‌تواند بسته به موضع بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل در مورد معامله این زمان‌بندی بلندپروازانه را خنثی کند. نتانیاهو علناً گفته که با این معامله مخالف است و تأکید دارد که موضع اسرائیل در قبال دستیابی کشورهای خاورمیانه به چنین سلاح‌های پیشرفته‌ای تغییر نکرده است. اما دولت ترامپ و مقامات اماراتی می‌گویند که فروش اف-۳۵ یکی از تفاهماتی بوده که از طریق توافقی تاریخی با وساطت واشنگتن به عادی‌سازی روابط امارات متحده عربی با اسرائیل (<https://foreignpolicy.com/2020/08/13/israel-uae-normalization-west-bank-annexation>) در ماه جاری منجر شده است.

معامله تسلیحاتی برای امارات تا آن اندازه اهمیت دارد که بر اساس گزارشی در اکسیوس (<https://www.axios.com/uae-f-35-arms-deal-israel-meeting-united-nations-896c572c-0488-4b4a-b3c6-61d0103a4556.html>) دیپلمات‌های اماراتی اخیراً جلسه

سه‌جانبه‌ای با اسرائیل و ایالات متحده را به نشانه نارضایتی از مخالفت صریح نتانیاهو با فروش تسلیحات لغو کردند. همچنین مقامات دفاعی همراه هیئت وزیران اسرائیل که روز دوشنبه برای گفت‌وگو با همتایان آمریکایی و اماراتی خود به ابوظبی سفر کرده بودند در آخرین لحظه کنار گذاشته شدند.

مقامات آمریکایی و کارگزاران کنگره که با *فارین پالیسی* گفت‌وگو کردند گفتند که معاملات بزرگ تسلیحاتی مانند معامله پیشنهادی با امارات متحده عربی معمولاً حدود یک سال طول می‌کشد. آنها همچنین اظهار داشتند که دولت ترامپ می‌خواهد ظرف دو تا پنج ماه کار را تمام کند - یعنی در حالت ایده‌آل تا زمان انتخابات ایالات متحده در ماه نوامبر و نهایتاً قبل از انتقال ریاست‌جمهوری در ژانویه اگر بنا باشد رئیس‌جمهور فعلی [کاخ سفید] ترک کند.

با توجه به زمان‌بندی پیچیده معامله تسلیحاتی کنگره باید جزئیات پیشنهاد فروش را تا ماه اکتبر در اختیار داشته باشد تا نمایندگان وقت داشته باشند آن را بررسی و بدان اعتراض کنند. یکی از کارگزاران کنگره که از روند کار اطلاع داشت به *فارین پالیسی* گفت: «مطمئن نیستم که اگر این اتفاق در مدت سه تا چهار ماه آینده رخ ندهد امارات متحده عربی با آن موافقت کند [...] آنها آینده را از روی جزئیات

پیش‌بینی می‌کنند و می‌دانند که در دولت بعدی شرایطشان تغییر خواهد کرد.» یک دستیار دموکرات کنگره که از مسائل سیاست خارجی آگاه بود حتی صریح‌تر گفت که: «اگر بایدن پیروز شود این امر هرگز اتفاق نخواهد افتاد.»

پس از آنکه مصر در ۱۹۷۹ و اردن در ۱۹۹۴ با اسرائیل روابط دیپلماتیک برقرار کردند در این ماه امارات سومین کشور عربی است که با برقراری روابط دیپلماتیک کامل با اسرائیل موافقت کرده است. این توافق‌نامه (<https://foreignpolicy.com/2020/08/13/israel-uae-normalization-west-bank-annexation/>) شامل مجموعه‌ای از همکاری‌ها و طرح‌هاست در زمینه تجارت سرمایه‌گذاری گردشگری و ابتکارات مرتبط با واکنش در برابر کووید-۱۹. همچنین از اسرائیل خواسته شده برنامه‌اش برای الحاق شهرک‌های کرانه باختری را معلق سازد.

امارات متحده عربی سال‌هاست که می‌خواهد اف-۳۵ بخرد - هواپیمایی جنگنده با قدرت سُرّی بالا که در میان کشورهای خاورمیانه فقط اسرائیل مجاز بوده آن را خریداری کند. جرد کوشنر مشاور ریاست‌جمهوری ایالات متحده که در توافق امارات-اسرائیل میانجیگری کرده در مصاحبه اخیر خود با سی‌ان‌ان گفت که «توافق‌نامه صلح باید احتمال دستیابی امارات را به آن افزایش دهد».

دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا یک هفته پس از اعلان این معامله در یک کنفرانس خبری همین حال‌وهوا را بازتاب داد و گفت: «[اماراتی‌ها] پولش را دارند و می‌خواهند تعداد زیادی هواپیمای اف-۳۵ سفارش دهند [...] این امر در حال بررسی است اما آنها در صلح خاورمیانه پیشرفت داشته‌اند».

مقامات اماراتی بر این باورند که اکنون که دو کشور رسماً در صلح هستند اسرائیل نباید هیچ دلیلی برای مخالفت با این توافق داشته باشد. انور قرقاش وزیر امور خارجه امارات در سخنرانی اخیر خود در شورای آتلانتیک اندیشکده‌ای مستقر در واشنگتن گفت: «امارات متحده عربی انتظار دارد که خواسته‌هایش [در مورد اف-۳۵ها] پذیرفته شود و ما احساس می‌کنیم که با امضای این پیمان صلح در هفته‌ها یا ماه‌های آینده [...] دیگر هیچ مانعی برای این امر وجود نخواهد داشت».

یک مقام ارشد اماراتی که نام او ذکر نشده به روزنامه اسرائیلی *یدیعوت آخرونوت* گفت (<https://www.ynet.co.il/article/H1pMzFFfD>) که درواقع نتانیاهاو از چنین اقدامی خبر داشته و آن را تأیید کرده است. اما چندین مقام سابق و فعلی در اسرائیل و ایالات متحده به *فارین پالیسی* گفتند که فروش اف-۳۵ به امارات متحده عربی ممکن است عواقب نامطلوبی برای امنیت ملی هر دو کشور داشته باشد.

در اسرائیل نگرانی اصلی این است که این معامله برتری نظامی این کشور را در منطقه تضعیف کند - یعنی آنچه را که در اصطلاحات دیپلماتیک ایالات متحده «برتری نظامی کیفی» اسرائیل خوانده می‌شود. «برتری نظامی کیفی» عهدنامه‌ای است که ایالات متحده از دهه ۱۹۷۰ بدان متعهد است و اکنون به صورت قانون درآمده است. به موجب این عهدنامه ایالات متحده قانوناً موظف است مزیت‌های نظامی اسرائیل نسبت به هر کشور منفرد خاورمیانه یا ائتلافی از کشورها را حفظ کند.

بنی گانتس وزیر دفاع اسرائیل که پیش از توافق امارات متحده عربی با او مشورت نشده بود اخیراً در یک کنفرانس مطبوعاتی گفت که اگرچه عادی‌سازی گامی مثبت است نباید برای امنیت اسرائیل هزینه داشته باشد و گفت: «به صلاح اسرائیل نیست که هواپیما [اف-۳۵] در مناطق دیگر دور بزنند» فرمانده نیروی هوایی اسرائیل نیز در تابستان امسال همین موضع را در گزارش‌ها تکرار کرده بود.

عاموس یادلین رئیس سابق اطلاعات ارتش اسرائیل به *فارین پالیسی* گفت که ویژگی‌های منحصربه‌فرد اف-۳۵ به اسرائیل کمک می‌کند تا برتری نظامی منطقه‌ای خود را حفظ کند و گفت: «اف-۳۵ نه تنها جنگنده‌ای سُرّی بلکه سیستم کاملی از حسگرها اطلاعات رادارها سیستم‌های هوانوردی و سلاح‌هایی پیشرفته است که تصویری بسیار منحصربه‌فرد از صحنه جنگ در اختیار خلبان قرار می‌دهد».

یادلین که خود سابقاً خلبان جنگنده بوده و اکنون ریاست انستیتوی مطالعات امنیت ملی در تل‌آویو را بر عهده دارد افزود که تفاوت واقعی میان اف-۳۵ که یک جت نسل پنجم است با هواپیماهای جنگی نسل چهارم مانند اف-۱۵ و اف-۱۶ که اسرائیل امارات و دیگر کشورهای منطقه در اختیار دارند قدرت سُرّی آن است. «درست مانند تفاوت میان تلفن‌های هوشمند سال ۲۰۲۰ و تلفن‌های همراه معمولی در سال ۲۰۰۰».

دیگر تحلیلگران اسرائیلی گفته‌اند که نگران سابقه‌ای هستند که چنین معامله‌ای در منطقه‌ای با گرایش‌های سیاسی و ائتلاف‌های ناپایدار ایجاد می‌کند. عاموس گیلعاد ژنرال بازنشسته و مقام ارشد سابق وزارت دفاع گفت: «ممکن است این امر خیلی زود و بدون هیچ زنگ خطری علیه خودمان عمل کند» و افزود: «مگر کسی می‌توانست پیش‌بینی کند که روزی ترکیه و ایران به رقابت جدی اسرائیل تبدیل شوند آن هم پس از آنکه چنان دوستان نزدیکی بودند یا تسلط اسلام‌گرایان بر مصر و سپس برآمدن [عبدالفتاح] السیسی از میان آنها و بازگشت به اتحاد با اسرائیل شما نمی‌توانید این چیزها را پیش‌بینی کنید».

گیلعاد در مقام یکی از برجسته‌ترین متخصصان اسرائیل در عهدنامه «برتری نظامی کیفی» با ایالات متحده گفت پس از آنکه اماراتی‌ها

اف-۳۵ها را تحویل گرفتند مصر و عربستان نیز ممکن است خواستار آن شوند وی گفت ایالات متحده «قبلاً این اصل را بنا گذاشته است بنابراین شما فقط در حال مذاکره بر سر قیمت آن هستید [...] من نمی‌خواهم امنیت‌مان را در درازمدت به خطر بیندازم و شما هم نمی‌توانید ایمان‌تان را بر معجزه بنا کنید».

نتانیاهو هفته گذشته در کنفرانسی مطبوعاتی با مایک پمپئو وزیر خارجه ایالات متحده گفت [\(https://www.timesofisrael.com/pompeo-well-honor-israels-military-edge-but-are-reviewing-arms-sales-to-uae/\)](https://www.timesofisrael.com/pompeo-well-honor-israels-military-edge-but-are-reviewing-arms-sales-to-uae/) که توافقنامه صلح «به معنی تأیید اسرائیل نسبت به هرگونه معامله تسلیحاتی نیست» من از هیچ معامله تسلیحاتی که بر آن توافق شده باشد خبر ندارم [...] موضع ما تغییر نکرده است».

اما در مورد صحت این انکارها و میزان جدیت نتانیاهو در مخالفت تردید وجود دارد گیلعاد گفت: «مخالفت روی کاغذ وجود دارد اما غیر از آن راه مخالفت از همه کانال‌های در دسترس هم باز است» ایالات متحده در صورت مخالفت واقعی [اسرائیل] [اف-۳۵ها را] نمی‌فروشد»

چندین منبع در کنگره آمریکا اظهار داشته‌اند که موضع نتانیاهو در مورد اثر معامله بر تنزل «برتری نظامی کیفی» اسرائیل هنگامی اهمیت خواهد یافت که از نمایندگان مجلس خواسته شود به این توافق رأی دهند یکی از دستیاران در کنگره گفت: «اگر بی‌بی [لقب نتانیاهو] آن را تأیید کند مخالفت [کنگره] دشوار خواهد بود» این دستیار ارشد دموکرات گفت که لابی تهاجمی نتانیاهو و سفارت اسرائیل در واشنگتن «می‌تواند به نفع اماراتی‌ها تغییر جهت دهد».

پیش از هر رأی‌گیری در کنگره وزارت امور خارجه بر طبق قانون ملزم است تأیید کند که فروش اف-۳۵ برتری نظامی اسرائیل را تضعیف نخواهد کرد به گفته دستیار یادشده وزارت امور خارجه هنوز نگفته است که آیا محدودیت‌های خاصی در مورد محل و چگونگی استفاده اماراتی‌ها از اف-۳۵ و سایر سامانه‌های تسلیحاتی که اکنون برای فروش مطرح‌اند از جمله پهپادهای پیشرفته و مسلح اعمال می‌شود یا خیر به گفته او فروش بدون محدودیت برای بسیاری از اعضای کنگره غیرقابل قبول است

یادلین و گیلعاد همچنان تردید دارند که اعمال محدودیت –چه فنی چه جغرافیایی– بر سامانه‌های تسلیحاتی مانند اف-۳۵ برای رفع نگرانی‌های اسرائیل کافی باشد جدا از چگونگی تأثیر معامله بر اسرائیل دستیاران نمایندگان کنگره به سوابق حقوق بشری امارات در یمن و لیبی نیز به مثابه یکی دیگر از موضوعات مورد توجه قانون‌گذاران اشاره می‌کنند که ممکن است تصویب فروش اف-۳۵ را دست‌کم به تأخیر بیندازد

علاوه بر این وزارت دفاع آمریکا همچنین باید قرارداد اف-۳۵ را بر اساس توانایی امارات متحده عربی در رعایت معیارهای امنیتی فنی در نگهداری و اداره هواپیماها به تصویب برساند این نیز می‌تواند مانعی برای معامله باشد

مایکل استفنز هموند وابسته انستیتو خدمات واحد سلطنتی در امور دفاعی و امنیتی (RUSI) که اندیشکده‌ای مستقر در لندن است گفت: «امارات متحده عربی باید سطحی از دانش فناوری را کسب کند که در حال حاضر ندارد و تا به دست آوردن آن راه درازی پیش رو دارد» این فقط یک هواپیما نیست سطحی کاملاً متفاوت است از فرماندهی و کنترل نگهداری و سرویس‌دهی و ادغام عملیاتی»

در حال حاضر تعداد انگشت‌شماری از کشورهای ناتو و کشورهای همراه از جمله اسرائیل کره جنوبی و ژاپن از اف-۳۵ استفاده می‌کنند استفنز اظهار داشت که نگرانی‌های مربوط به جاسوسی چین دلیل دیگری است که سبب می‌شود ایالات متحده و بریتانیا بهترین فناوری خود را از کشورهای حاشیه خلیج دریغ کنند

«چه تضمینی وجود دارد که با توجه به نگاه فزاینده خلیج به شرق برتری فناوری [عربی] ما به بیرون درز نکند حتماً دلیلی وجود دارد که شما دست افرادی را که جزو دایره نزدیکان‌تان نیستند از این فناوری دور نگه می‌دارید –نمی‌شود تجهیزات آنچنان دقیق خود را در معرض دید همه قرار دهید»

اگر درنهایت این معامله سر نگیرد امارات متحده عربی باید تصمیم بگیرد که بدون اف-۳۵ها عادی‌سازی را ادامه می‌دهد یا خیر دستیار کنگره به *فارین پالیسی* گفت که پس از اعلان توافق صلح با اسرائیل «اف-۳۵ اولین چیزی بود که به آن فکر کردم». وی گفت: «امارات متحده عربی از این توافق چیز ارزشمندی به دست می‌آورد نه چیزی مثلاً در حد پروازهای مستقیم از ابوظبی به تل‌آویو»

اما ترامپ می‌تواند از قدرت فروش اضطراری اسلحه برای دور زدن کنگره استفاده کند اگرچه به‌ندرت به آن استناد می‌شود ترامپ سال گذشته از این تمهید برای معامله ۸ میلیارد دلاری با عربستان سعودی و امارات متحده عربی استفاده کرد

<https://www.wsj.com/articles/trump-invokes-emergency-arms-sales-authority-to-counter-iran-11558721927>) که

شامل معامله موشک‌های دقیق‌زن بود حتی برخی قانونگذاران جمهوریخواه او را به همین دلیل مؤاخذه کردند به گفته دستیاران کنگره ترامپ تقریباً مطمئن است که در صورت لزوم این بار نیز همین کار را می‌تواند انجام دهد مادامی که اکثریت دو-سوم (مقاوم در

برابر وتو) علیه معامله در مجلس نمایندگان و سنا وجود نداشته باشد

در هر صورت تحویل عملی و واقعی هواپیماها به امارات متحده عربی به دلیل عقب افتادگی در تامین سفارش‌های قبلی و اولویت معاملات با کشورهایی که در تولید اف-۳۵ شریک آمریکا هستند ممکن است یک دهه طول بکشد. استفنز تحلیلگر انستیتوی خدمات واحد سلطنتی گفت: «نه هواپیماها آماده تحویل هستند نه مریان پرواز [...] خرید هواپیما مثل سفارش ۱۰۰ بسته شکلات مارس از کارخانه نیست»

نری زیلبر روزنامه‌نگار مستقر در تل‌آویو و هموندیار انستیتو واشنگتن است. این مقاله ابتدا در وبسایت فارین پالیسی (<https://foreignpolicy.com/2020/08/31/israel-uae-peace-deal-f-35-arms-sales-palestine>) منتشر شده است

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریه ۲۰۲۲

Farzin Nadimi

([/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology](#))

BRIEF ANALYSIS

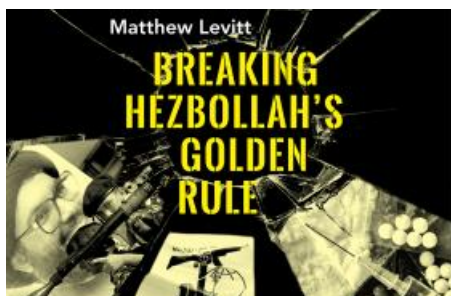
Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

فوریه ۲۰۲۲

Simon Henderson

([/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism](#))

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

فوریه ۲۰۲۲

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(fa/policy-analysis/rwabt-rb-w-asrayyl/) روابط عرب و اسرائیل

(fa/policy-analysis/khlyj-w-syast-hwzh-anrzhy/) خلیج و سیاست حوزه انرژی

(fa/policy-analysis/fraynd-slh/) فرایند صلح (fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

(fa/policy-analysis/syast-amryka/) سیاست آمریکا (fa/policy-analysis/mn-ashah/) منع اشاعه

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/asrayyl/) اسرائیل

(fa/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه خلیج فارس